

8. SINIF

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK PRATİK DEFTERİM

ANLAMAYI KOLAYLAŞTIRIR YORUMU GÜÇLENDİRİR

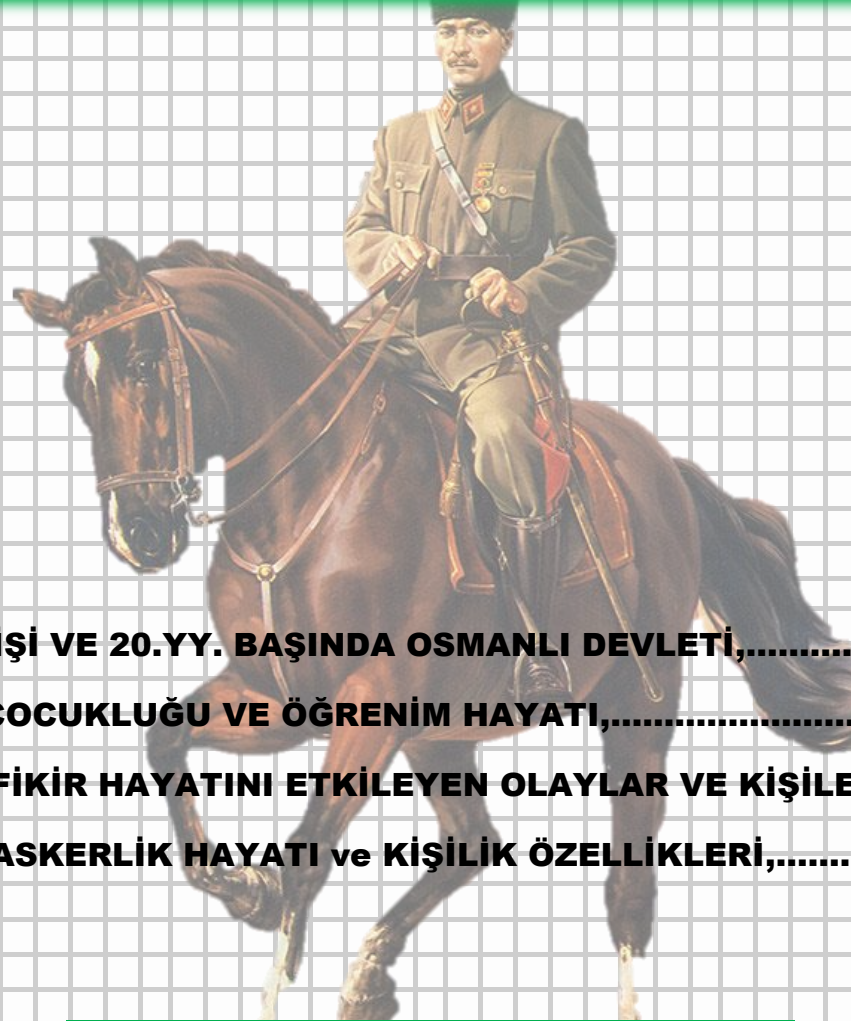
*Türk Evladı Ecdadını Tanıdıkça Daha Büyük
işler Yapmak İçin Kendinde Kurvet Bulacaktır.*

GÜVEN KARAKAYA

1.ÜNİTE

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

KONULAR

- 8.1.1. AVRUPANIN YÜKSELİŞİ VE 20.YY. BAŞINDA OSMANLI DEVLETİ,.....1-5
- 8.1.2. MUSTAFA KEMALİN ÇOCUKLUĞU VE ÖĞRENİM HAYATI,.....6-9
- 8.1.3. MUSTAFA KEMAL'İN FİKİR HAYATINI ETKİLEYEN OLAYLAR VE KİŞİLER,.....10-12
- 8.1.4. MUSTAFA KEMAL'İN ASKERLİK HAYATI ve KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ,.....13-17

GÜVEN KARAKAYA

8.1.1. AVRUPANIN YÜKSELİŞİ VE 20.YY. BAŞINDA OSMANLI DEVLETİ

19.YY sonları itibari ile **Osmanlı devleti siyasi, ekonomik, askeri başta olmak üzere tüm kurumları ile çöküş yaşamış** her alanda Avrupa'nın gerisinde kalmıştır.

Sanayi devrimini gerçekleştiremeyen Osmanlı devleti **ekonomik olarak bağımlı hale** gelmiştir. Ekonomik olarak zor durumda kalan Osmanlı devleti **ekonomiyi tekrardan canlandırmak** için Avrupalı devletlere **kapitülasyon (Ekonomik ayrıcalık) vermiştir**.

Ayrıca Avrupalı devletlerden de **borç** alan ve borçlarını ödeyemeyince vergisini dahi Avrupalı devletler tahsil eder hale gelmiştir.

Fransız ihtilali sonucunda ortaya çıkan milliyetçilik isyanları ile siyasi alanda sıkıntılar yaşayan Osmanlı devleti tamamen Avrupa'nın gerisinde kalmıştır.

Avrupalı devler tüm bunların aksine hızla güçlenmiştir.

Hasta Adam Osmanlı Tasviri

Soru Çözdüren
Bilgim

Osmanlı devleti Avrupa'ya verdiği kapitülasyonlar ve Avrupalı devletlerden aldığı borçlar nedeniyle **Ekonomik olarak Avrupa'ya bağımlı** hale gelmiştir.

Avrupa Rönesans ve Reform sonucunda akli ve bilimi esas almış kilisenin etkisi zayıflamış **dogmatik** düşünce önemini kaybetmiştir.

Kavram
Bilgim

Kapitülasyon: Bir devletin bir anlaşmaya bağlı olarak başka devletlere tanıdığı **Ekonomik ve sosyal ayrıcalıklara** denir.

Dogmatik Düşünce: Din ve din adamlarının buyruklarının kesin doğru olarak kabul edildiği düşünce tarzıdır.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

1: AVRUPANIN GELİŞMESİ

Avrupa Gelişim Sürecinde Sırası ile:

- Coğrafi Keşifler (**Ekonomik zenginlik**)
- Rönesans (**Edebiyatta, Sanatta Gelişme**)
- Reform (**Dinde özgürlük**)
- Sanayi İnkılabı (**Makinelili Üretim**)
- Fransız İhtilali (**Siyasi değişim**)
- Aydınlanma çağı

Gibi aşamalardan geçerek kendini geliştirmiştir. Bu dönemin en önemli iki gelişmesi **Sanayi İnkılabı ve Fransız İhtilalidir**.

COĞRAFI KEŞİFLER

15 YY ile başlayan ve **Asya'nın zenginliklerine yeni yollar ile ulaşma amacı** güden bu keşifler onucunda yeni kıtalar keşfedildi ve bu kıtaların zenginlikleri Avrupa'ya taşındı. Bu olay sonucunda Avrupalı devletler ekonomik olarak zenginleştiler.

RÖNESANS

Coğrafi keşifler ile zenginleşen Avrupalılar bilime sanata ve edebiyata önem vermeye başladılar. Kilisenin otoritesi zayıflamaya başladı. **Dogmatik düşünce önemini kaybederken akla ve bilime önem veren pozitif düşünce önem kazanmaya** başladı.

REFORM

Coğrafi keşiflerle zenginleşen, Rönesans ile akla ve bilime önem veren **Avrupa Reform ile tamamen Katolik kilisesinin etkisinden kurtulmaya** başladı. Kendini düzeltmeyi amaçlayan Katolik kilisesi birçok yenilik yapmaya başladı. Dogmatik düşünce tamamen etkisini yitirdi.

Sömürgeciliğin **daha fazla üretim sonucu Hammadde ve Pazar ihtiyacından** ortaya çıktığını unutma.

Sanayi inkılabını yapamayan Osmanlı bu olaydan **ekonomik ve sosyal** olarak olumsuz etkilenmiştir.

Fransız ihtilali (milliyetçilik) özellikle **içinde birden çok halkı barındıran (kozmpolit) devletleri olumsuz** etkilemiştir.

Osmanlının Fransız İhtilali sonucu toprak kaybetmesi **siyasi alanda** etkilendiğini gösterir.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

SANAYİ İNKILABI (DEVİRİMİ)

İngiltere’de (Manchester) ortaya çıkmıştır. 1750’li yıllarda **insan ve hayvan gücü yerine makine gücü** kullanılmaya başlanılan dönemdir. Bu süreç üç aşamadan oluşur bunlar

- 1: **insan ve hayvan gücü** ile çalışan makineler yerine **buhar gücü ile çalışan makineler** yapıldı.
- 2: **Seri üretim arttı.** Üretim arttığı için malların **fiyatı ucuzladı.**
- 3: Üretim için **hammaddeye ihtiyaç** duyuldu. Ayrıca üretilen fazla **malları satmak için pazar ihtiyacı** doğdu.

Makine gücü+ Seri üretim ve Pazar ihtiyacı= **SÖMÜRGEÇİLİĞİ** ortaya çıkarmıştır.

SÖMÜRGEÇİLİK

Sanayileşen ülkelerin hammadde ihtiyacını karşılamak için **zayıf olan ülkelerin yer altı ve yer üstü kaynaklarına el koyması** ve ürettikleri malları bu ülkelere satmasıdır.

Sanayileşen ülkeler **daha fazla sömürge** elde etmek için birbiriyle **rekabete** başladılar ve **sonucunda 1. Dünya** Savaşı başladı

SANAYİ İNKILABININ OSMANLI DEVLETİNE ETKİLERİ

- 1: Osmanlı **sanayi inkılabını yapamamıştır.**
- 2: **Avrupa** daha fazla hammadde ve pazara ihtiyaç duyduğu için **Osmanlı topraklarını işgali amaçlamış.**
- 3: **Avrupa’dan gelen ucuz** ürünlerle rekabet edemeyen Osmanlı **esnafı üretime son vermiş.**
- 4: Osmanlıda **işsizlik** ortaya çıkmış **sosyal denge** bozulmuş.
- 5: Ekonomisi kötüleşen Osmanlı Avrupa’dan aldığı borçları ödeyemez duruma düşünce Avrupa devletleri borçlarını tahsil etmek için **Düyunu Umumiye (Genel Borçlar) İdaresini** kurmuştur.

1789’da Fransa’da halkın krallık yönetimine karşı başlattığı isyana denir. Fransız İhtilali sebebiyle “**adalet, eşitlik, özgürlük ve milliyetçilik**” gibi fikirler ortaya çıktı.

Özellikle milliyetçilik akımı sebebiyle **Avusturya ve Osmanlı** gibi çok uluslu (kozmpolit) devletlerde **Rusya ve İngiltere'nin** kışkırtmasıyla isyanlar çıktı, azınlıklar bağımsızlığını ilan ettiler.

FRANSIZ İHTİLALİ

Fransız ihtilalinin Osmanlı Devleti’ne Etkileri

Olumsuz: Osmanlı Devleti **çok uluslu bir yapıya** sahipti yani içinde birden fazla ulus barındırmaktaydı. Bu farklı uluslar Avrupalı Devletlerin kışkırtması ile **kendi devletlerini kurmak için bağımsızlık isyanları başlatmışlardır.** Özellikle Balkanlarda etkili olan bu isyanlar sonunda Osmanlı bu toprakları kaybetmiştir.

Olumlu: Bu isyanlar sonucunda Osmanlı azınlıkların isyan edip toprak kaybını özlemek için **demokratikleşme** yolunda çeşitli yenilikler yapmıştır. **(Osmanlı Devleti’ni Demokratikleştirdi.)**

Bunlar:

- 1-Senedi İttifak
- 2-Tanzimat Fermanı
- 3-İslahat Fermanı
- 4-Kanunu Esasi
- 5-Meşrutiyet’in ilanı dır.

OSMANLI DEVLETİNİN PARÇALANMAYI ÖNLEME ÇABALARI

Fransız İhtilali sonrası başlayan milliyetçilik (ulusçuluk) akımının etkisiyle Osmanlı topraklarında yaşayan azınlıkların ayrılıkçı düşüncelerini yok etmek ve devletin dağılmasının önüne geçmek için devlet yöneticileri tarafından çeşitli önlemler alınmıştır.

BUNLAR: 1: TANZİMAT FERMENİ

2: ISLAHAT FERMANI

3: MEŞRUTİYET tir.

TANZİMAT FERMANI (1839)

Gülhane Hatt-ı Hümayunu olarak da bilinir. Padişah **Abdülmecid** döneminde Gülhane Parkında ilan edilmiştir.

AMACI:

Azınlıklara haklar vererek isyan etmesini önlemek.

Avrupalıların azınlıkları bahane ederek iç işerimize karışmasını önlemek

TANZİMAT FERMANIN MADDELERİ

- Herkesin can ve mal güvenliği sağlanacak,
- Mahkemeler açık, yargılamalar adil olacak,
- Herkes gelirine göre vergi ödeyecek,
- Herkes kanun önünde eşit olacak,
- Özel mülkiyet hakkı verilecek,
- Askerlik zorunlu olacak ve belli bir süreyle sınırlandırılacak

Tanzimat Fermanının Önemi:

- Osmanlı Devleti'nde **anayasal düzene** geçişin ilk aşamasıdır.
- Kanunun her gücün üstünde olduğu kabul edilmiştir. (**Hukukun üstünlüğü ilkesi**)
- Batılılaşma hareketleri hız kazanmıştır.
- Toplumsal **eşitlik** sağlanmaya çalışılmıştır.

ISLAHAT FERMANI (1856)

1856 yılında Avrupalı devletlerin baskısı altında yayınlanan bu ferman ile Osmanlı topraklarında yaşayan **gayrimüslimlere fazladan haklar verilerek milliyetçilikten kaynaklanan dağılmanın önüne geçilmek** istenmiştir.

I.MEŞRUTİYET (1876)

Milliyetçilik hareketleri çerçevesinde isyanlar devam edince Osmanlı aydınları isyanları önlemenin yolunun azınlıklara **yönetimde** haklar vermek olduğunu düşündüler.

Jön Türkler (Genç Osmanlılar) olarak bilinen aydınlar, **II.Abdülhamid'i** meşrutiyeti ilan etmek şartıyla tahta çıkardılar.

AMACI:

Azınlıkların devlet yönetiminde yer almalarına imkân vererek, Avrupalıların **içişerimize** karışmalarına engel olmak, **azınlık isyanlarını sona erdirmek** ve devletin dağılmasını önlemektir.

1.Meşrutiyetin ilanı ile padişahın yanında oluşturulan **Mebusan Meclisinin halk tarafından seçilmesi** halkın ülke yönetimine katıldığını gösterir. Bu durum sınırlıda olsa **milli egemenlik anlayışının** varlığını gösterir.

Soru Çözdüren
Bilgin

İsyanları önlemek isteyen Osmanlı **azınlıklara haklar** vererek **demokratikleşmiştir.**

Osmanlı Devleti'nde milliyetçilik isyanlarının görülmesi **çok uluslu devlet** olduğunun kanıtıdır.

Osmanlı devleti Tanzimat'ı Islahatı ve meşrutiyeti **devletin dağılmasını önlemek** için yapmıştır.

Hem Tanzimat fermanının hem Islahat Fermanının hem de Meşrutiyetin amacı **azınlık isyanlarını ve Avrupalı devletlerin iç işerimize karışmasını önlemek** tir.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Soru Çözdüren Bilgi

Meşrutiyetle halk yönetime katılmış ve padişahın yetkileri kısıtlanmıştır.

KANUN-İ ESASİ Osmanlının ve Türk tarihinin ilk anayasasıdır.

Kavram Bilgi

Meşrutiyet: hükümdarla yönetilen bir ülkede, hükümdarın ya da bir başbakanın başkanlığı altında bir hükümetin ve yasaları yapan seçilmiş bir parlamentonun (Meclisin) bulunduğu yönetim biçimidir.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Meşrutiyetin ilan edilmesiyle Türk tarihinin ilk anayasası olarak kabul edilen **KANUN-İ ESASİ**'de hazırlanmıştır. Meşrutiyet yönetimi ile padişahın yetkileri kısıtlanmış ve halk kısmen de olsa **yönetime katılma** fırsatı bulmuştur.

KANUN-İ ESASININ ÖNEMİ:

- Türk tarihinde ilk defa **anayasal** düzene geçildi.
- Yeni bir yönetim şekli olan **meşrutiyet yönetimi** uygulanmaya başlandı.
- Halk **ilk defa seçme ve seçilme yetkisini kullanarak** yönetime katıldı. Halk tarafından seçilen **Meclisi Mebusan** ve padişah tarafından seçilen **Meclisi Ayan** adında iki meclis açıldı.
- Osmanlı Devleti'nde ilk kez **rejim** değişikliği yaşanmıştır.

I. MEŞRUTİYETİN SONA ERMESİ

Padişah 2. Abdülhamit

- Azınlık milletvekillerinin uzlaşmaz tutumu,
- Devlet aleyhine çalışmaların içinde bulunmaları,
- 1877-1878 Osmanlı Rus Savaşı,

Gibi olumsuz durumları göz önünde bulundurarak I. Meşrutiyete son vermiştir.

II. MEŞRUTİYET (1908)

Meşrutiyet yanlısı aydınlar **İttihat ve Terakki** (Birleşme Ve İlerleme) adında bir cemiyet kurarak subaylar ve aydınlar arasında örgütlendiler.

Selanik'te çıkardıkları isyan büyüyünce padişah II. Abdülhamit meşrutiyeti ikinci kez ilan etmek zorunda kaldı.

Anayasa yürürlüğe girdi, meclis yeniden açıldı. (1908)

31 MART OLAYI (13 Nisan 1909)

Meşrutiyet yönetimini istemeyenler 13 Nisan 1909'da (Rumi takvime göre 31 Mart) **İstanbul'da bir ayaklanma çıkardılar**. Bu ayaklanma Selanik'ten gelen ve kurmay başkanı **Mustafa Kemal olan Hareket Ordusu** tarafından bastırıldı. II. Abdülhamit tahttan indirildi V. Mehmet (Reşat) padişah oldu. Devlet yönetimine İttihat ve Terakki Partisi hâkim oldu.

ÖNEMİ:

- Bu ayaklanma **rejime değiştirmeye yönelik ilk** ayaklanmadır.
- Mustafa Kemal'in isyanın bastırılmasında görev alması **yenilik** taraftarı olduğunu gösterir
- Mustafa Kemal'in meşrutiyeti korumaya çalışması **meşrutiyet yanlısı ve halkın yönetime katılması taraftarı** olduğunu gösterir.

OSMANLI DEVLETİNİN DAĞILMASINI ÖNLEMeye YÖNELİK FİKİR AKIMLARI

Osmanlı devletinin son dönemlerinde azınlık isyanlarının artması, ekonominin giderek kötüleşmesi, batılı devletler karşısında devletin güç kaybetmesi sonucunda bu durumlara çözüm arayan Osmanlı aydın ve yöneticileri devleti dağılmaktan kurtarmak için çeşitli fikirler ortaya atmışlardır.

Bunlar:

- 1-Osmanlıcılık
- 2-İslamcılık (Ümmetçilik, Panislamizm)
- 3-Türkçülük (Turancılık, Pantürkizm)
- 4-Batıcılık (Gaspçılık)

Soru Çözdüren
Bilgi

Osmanlıcılık, İslamcılık, Türkçülük Batıcılık fikirlerinin ortak amacı Osmanlı devletinin dağılmasını önlemedir.

Osmanlıcılık ayırım gözetmeksizin herkesin birliğini savunur

İslamcılık Sadece Müslüman Birliğini Savunur.

Türkçülük düşüncesi sadece Türkleri kapsar.

Türkçülük fikri Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasında etkili olmuştur

Batıcılık düşüncesi çerçevesinde Osmanlıda ıslahatlar ce cumhuriyet döneminde inkılapları yapılmıştır

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

OSMANLILIK

NEYİ SAVUNUR:

Osmanlı Devleti'ni oluşturan bütün milletleri adalet, eşitlik, hürriyet ilkeleri ile bir arada tutup Osmanlılık duygusuna sahip bir Osmanlı Toplumu oluşturmayı ve azınlık isyanlarını önlemeyi amaçlamıştır. Tüm vatandaşları kapsar

Tanzimat Fermanı, Islahat Fermanı ve meşrutiyetin ilanı gibi gelişmeler Osmanlıcılık fikri doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

KİM SAVUNUR:

Ziya Paşa, Mithat Paşa ve Namık Kemal en önemli savunucularıdır.

NASIL SONA ERDİ:

Balkan Savaşları sonrasında geçerliliğini tamamen kaybetmiştir.

İSLAMCILIK (ÜMMETÇİLİK, PANİSLAMİZM)

NEYİ SAVUNUR:

Tüm Müslümanları Osmanlı halifesinin etrafında toplamayı amaçlayan düşünce akımıdır. Sadece Müslümanları bir çatı altında toplamak gerektiğini savunur.

KİM SAVUNUR:

Mehmet Akif ve Sait Halim Paşa en önemli savunucularıdır.

NASIL SONA ERDİ.

I. Dünya Savaşında halifenin yayımladığı cihat ilanının yeterli ilgiyi görmemesi ve bazı Arapların İngilizlerle birlikte hareket etmesi ile uygulanabilirliği kalmamıştır.

TÜRKÇÜLÜK (TURANCILIK, PANTÜZKİZM)

NEYİ SAVUNUR:

Dünyadaki bütün Türklerin bir bayrak altında toplanmasını amaçlayan düşünce akımıdır. Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasında etkili olmuştur.

KİM SAVUNUR:

Yusuf Akçura, Mehmet Emin Yurdakul, Ziya Gökalp, Enver Paşa en önemli savunucusudur.

NASIL SONA ERDİ.

Kafkas Cephesindeki başarısızlık sonucu o dönem başarısız olsa da Günümüzde Hala Bir Ülküdür, İdealdir.

BATICILIK (GASPÇILIK)

NEYİ SAVUNUR:

Osmanlı'nın kurtuluşunun tek yolunun batıya ayak uydurmak olduğunu belirten düşünce akımıdır. Bunun için çeşitli alanlarda ıslahatlar yapılması gerektiği belirtilmiştir. ATATÜRK dönemi inkılapları bu düşünce çerçevesinde yapılmıştır.

KİM SAVUNUR:

En önemli temsilcileri Abdullah Cevdet ve Tefvik Fikret'tir

NASIL SONA ERDİ.

Osmanlı devletini yıkılmaktan kurtarmasa da günümüzde Hala devam etmektedir

Osmanlı Devleti'nin 20. yy. başındaki genel durumuna baktığımızda siyasi, askeri ve ekonomik olarak çok zor durumda olduğu görülür. Bu zorlukları aşmak için çeşitli ıslahatlar yapılmış fikirler ortaya atılmış ancak hiçbirini yıkılmaktan kurtaramamıştır.

İskân Politikası:

Osmanlı devleti
Rumeli'de
(Balkanlarda) Fethettiği
yerleri Türkleştirmek
İslamlaştırmak ve
orada kalıcılık
sağlamak amacıyla
Anadolu'dan
Müslümanları oralara
yerleştirme
politikasıdır.

8.1.2. MUSTAFA KEMALİN ÇOCUKLUĞU VE ÖĞRENİM HAYATI

MUSTAFA KEMAL'İN DOĞUMU

Mustafa, 1881 yılında bu gün Yunanistan sınırları içinde kalan o dönemde Osmanlı sancağı olan **SELANİK** şehrinin Koca Kasım Mahallesi Islahhane Caddesi'nde doğmuştur. Mustafa Kemal annesinden işittiğine göre bir ilkbahar mevsiminde doğmuş, Doğum gününü soranlara: “Bu bir **19 Mayıs** günü niçin olmasın?” diye cevap vermiştir. Mustafa'nın ailesi Osmanlı Devleti'nde uygulanan iskân politikası kapsamında Rumeli'ye yerleştirilen Türkmenlerdendir

Atatürk'ün **Annesi Zübeyde Hanım** Konya'dan Selanik'e gelmiş Hacı Sofi ailesindendir. Okuma yazma bilmektedir. Bundan dolayı çevresinde “Zübeyde Molla” olarak anılırdı.

Atatürk'ün babası **Ali Rıza Efendi**, Söke'den Selanik'e gelmiş Türkmenlerdendir. İyi bir eğitim almıştır. Bir süre gönüllü subaylık yapmış, ardından gümrük muhafaza memuru olarak çalışmış, daha sonra da ticaretle uğraşmıştır.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

SELANİK'İN DURUMU

ÖZELLİĞİ

Ege Denizi kenarında bir **LİMAN** kentidir. Bu nedenle Ticaret gemileri sayesinde **Avrupa ile bağlantısı** vardır.

Demiryolu ağı ile Osmanlının gelişmiş şehirleri Üsküp, Belgrat, Manastır, İstanbul ile bağlantısı vardır.

Çeşitli yerlerdeki **gazeteler, Dergiler** şehre gelmektedir.

Selanik çok uluslu bir yapıya sahipti. Kentte Türklerle birlikte başka Rumlar, Bulgarlar, Sırlar, Yahudiler ve Ermeniler de yaşamaktaydı.

Avrupa ile sürekli etkileşim içerisinde olması Osmanlı Devleti'nde gerçekleşen **demokratikleşme çabalarının** yoğunlaştığı bir kentti.

Selanik'in durumu Mustafa Kemal'de farklı uluslar mevcut olduğu için **Farklılıklara saygı gösterme anlayışının** gelişmesine ve bu farklı ulusların isyanlar çıkarması ile de **milliyetçilik** düşüncesinin gelişmesine neden olmuştur. Ayrıca Selanik'in sosyal ve siyasi yapısı göz önünde bulundurulduğunda Mustafa Kemal **Farklı kültürleri tanıma olanağı bulmuş, Avrupa'daki gelişmeleri takip etmiş, Zengin bir Fikir hayatına sahip olmuştur.**

YORUMU

Liman ve demiryolu Şehrin **EKONOMİK** ve **ULAŞIM** olarak gelişmesini sağlamıştır. Bu sayede **AVRUPADAKİ** gelişmelerin şehre kolayca ulaşmış şehir bu fikirlerden kolayca etkilenmiştir.

Çeşitli **Gazete ve dergilerin** şehre ulaşması **KÜLTÜREL** hayatın zenginliğini gösterir. Ayrıca kente gelen Gazete ve dergiler sayesinde Avrupa'daki gelişmeler daha çabuk öğrenilmiştir.

Farklı ulusların şehirde yaşaması şehrin **SOSYAL** özelliğini gösterir. Bu durum şehirde Farklı kültürlerin de mevcut olduğunu gösterir.

SİYASİ özelliğini gösterir. Ayrıca çeşitli demokratikleşme hareketlerinin burada ortaya çıkması kentin Avrupa'dan etkilendiğini kanıtlar.

Soru Çözdüren Bilgi

Liman ve Demiryolu Varlığı = **EKONOMİK VE ULAŞIMIN GELİŞTİĞİNİ GÖSTERİR.**

Gazete, Dergi Kitap = **KÜLTÜREL ÖZELLİĞİ GÖSTERİR**

Farklı ulus, Çok Uluslu yapı, Kozmopolit kent = **SOSYAL ÖZELLİĞİ GÖSTERİR**

MUSTAFA KEMAL'IN ÖĞRENİM HAYATI

HAFİZ MEHMET EFENDİ MAHALLE MEKTEBİ

Mustafa'nın hangi okulda eğitime başlayacağı evde tartışma konusu olmuştur. Annesinin isteği üzerine ilk olarak **geleneksel eğitim** yapan Hafız Mehmet Efendi **Mahalle Mektebine** başlamıştır. Bu okuldan mezun olamamıştır.

ŞEMİ EFENDİ OKULU

Daha sonra ise babasının isteği dikkate alınarak yeni açılan ve **modern yöntemlerle eğitim yapan** Şemsi Efendi Okuluna geçmiştir. Bu okul Muallim Şemsi Efendi tarafından 1872 yılında kurulan ilk özel Müslüman Türk okuludur. Bu onun **yenilikçi bir kişilik** kazanmasına sebep olmuştur. İlk öğrenimini bu okulda tamamlamıştır.

SELANİK MÜLKİYE RÜŞTİYESİ

Devlet memuru yetiştiren **Sivil ortaokuldur**. Bu okuldan Mezun olmamıştır. Burada okurken komşuları Binbaşı Kadri beyin oğlu Ahmet Askeri okula gidiyordu ve üniforma giyiyordu. Komşusunun oğlunun kıyafetlerini görüp etkilenmiş, asker olmaya karar vermiş ve gizlice askeri okulun sınavlarına girmiş ve kazanmıştır.

SELANİK ASKERİ RÜŞTİYESİ

Askeri ortaokuldur. Sınavlarına girerek kazandığı bu okulda, zekâsı ve üstün yetenekleriyle öğretmenlerinin sevgisini kazandı. Sınıf çavuşluğu ve müzakerecilik gibi önemli görevlere seçildi. **Matematik Öğretmeni Yüzbaşı Mustafa** ona Olgun, Eksizsiz anlamına gelen **KEMAL** adını vermiştir. Ortaokulu bu okulda tamamladı.

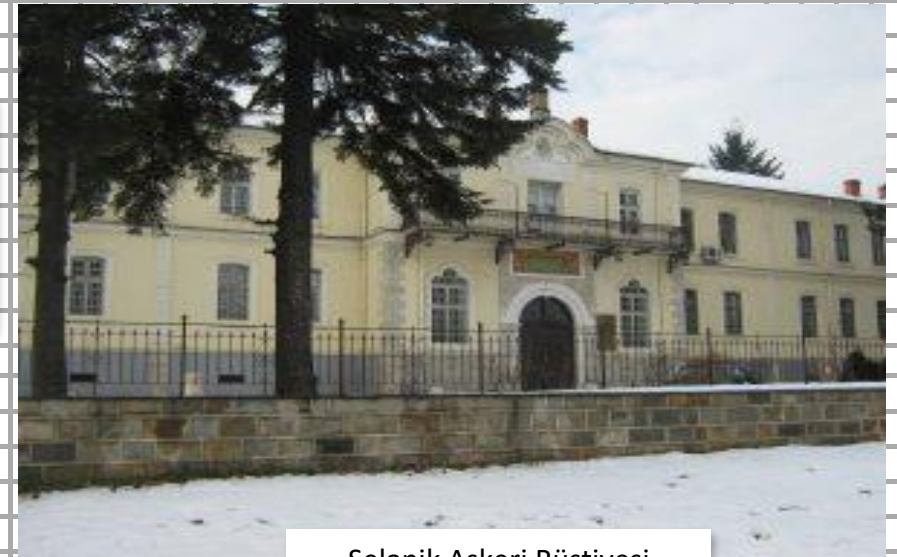
Mustafa Kemal'in Selanik Askeri Rüştîyesinde sınıf çavuşluğu ve müzakerecilik gibi görevler üstlenmesi **liderliğini ve kendine olan güvenini** gösterir.

Mustafa Kemal'in Anne ve babasının Eğitim konusunda birlikte karar vermesi **Demokratik bir aileye sahip olduğunu** gösterir.

Şemsi Efendi

Mustafa Kemal'in Çevresinde gördüğü subaylardan etkilenmesi meslek seçiminde **sosyal çevresinin** etkisini, Askeri okul sınavlarına gizlice girmesi ve kazanması **Kararlı ve idealist olduğunu** gösterir.

Selanik Askeri Rüştîyesi

Osmanlı'da dini ağırlıklı medreseler, batı tarzı eğitim yapan okullar, azınlık okulları ve yabancı okulların olması

Osmanlı'da eğitim ve öğretimde Birlik

olmadığını gösterir. Bu durum farklı okullardan mezun olan kişiler arasında **kültür çatışmasına neden oluyordu**

Kavram
Bilgi

Rüştiye: Osmanlı Devleti'nde **ORTAOKUL** düzeyinde eğitim yapan okul.

İdadi: Osmanlı Devleti'nde **LİSE** düzeyinde eğitim yapan okul.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

MANASTIR ASKERİ İDADİSİ

1896 yılında Manastır Askeri İdadisine başladı. Bu okulda ilerde önemli bir şair ve hatip olacak sınıf arkadaşı **Ömer Naci** sayesinde **edebiyata ve hitabete (Güzel Konuşma)** ilgi duydu. Tarih Öğretmeni **Kolağası Tefik Bey** (Bilge) sayesinde Türk tarihine olan ilgisi arttı ve **tarih bilinci** edindi.

Jean Jack Rousseau, Montesquieu ve Voltaire gibi Fransız yazarların eserlerini okuyarak **milliyetçilik, eşitlik, özgürlük** gibi kavramalarla tanıştı. Ayrıca **Namık Kemal'in vatan, millet sevgisi, hürriyet** gibi düşüncelerinden, **Mehmet Emin Yurdakul'un** da **Türkçülük** fikirlerinden etkilendi.

1897 yılında çıkan Türk-Yunan Savaşı'na katılmak için okuldan kaçmıştır. **(Milliyetçi olduğunu gösterir)**

Fransızcasını geliştirmek için yaz tatilinde iki ay gizlice Özel Frerler okuluna gitmiş ve Fransızcasını okludakilerden daha fazla ilerletmiştir. **(Çok yönlü, çalışkan olduğunu gösterir)**

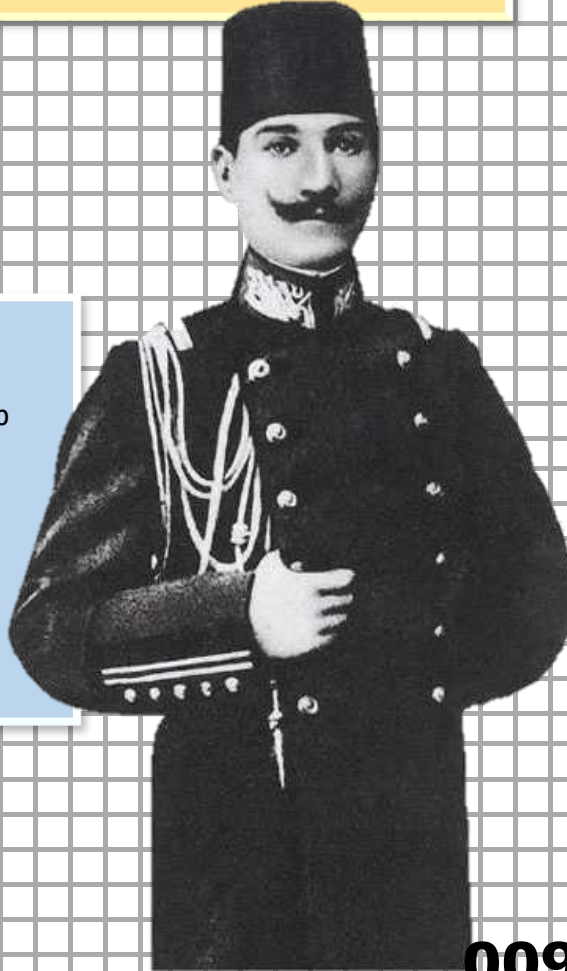
Manastır Askeri Lisesi

Soru Çözdüren Bilgim

Mustafa Kemal'in İstanbul'da arkadaşlarını toplayarak ülke meseleleri hakkında konuşmalar yapması, el yazması gazete hazırlaması onun **liderlik ve örgütleyicilik (teşkilatçılık)** kişilik özelliklerine sahip olduğunun göstergesidir

İSTANBUL HARP OKULU

1899 yılında İstanbul'daki Harp Okulu'na girdi. Harp Okulunda okurken arkadaşları ile birlikte bir **dergi/gazete** çıkardı. 1902'de **Teğmen** rütbesiyle mezun oldu. **(Gazete ve dergi çıkarması liderlik ve örgütleyicilik özelliğini gösterir)**

İSTANBUL HARP AKADEMİSİ

Harp Akademisinde okurken derslerinin yanı sıra, **ülkenin içinde bulunduğu siyasi durum ile yakından ilgilendi.** Mustafa Kemal, Harp Akademisini **kurmay yüzbaşı** olarak bitirdi (1905). **İlk görev yeri** olan **Şam'daki 5. Ordu'ya** atandı.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Soru Çözdüren Bilgi

Selanik'in durumu
Mustafa Kemal'i
farklılıklara saygı ve milliyetçilik yönünden
etkilemiştir

Kavram Bilgi

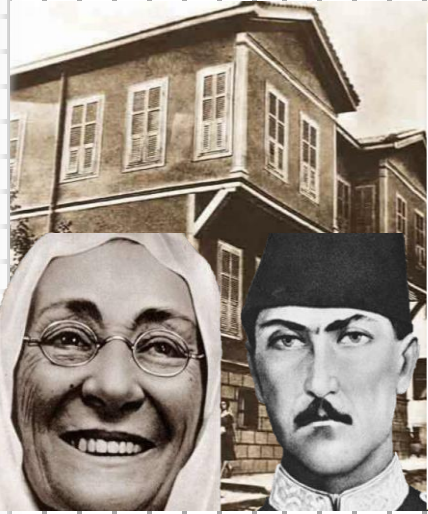
Demokratik Aile: Ailede Anne Baba ve Çocuk bağımsız bir birey olduğu kabul edilir, herkesin eşit söz hakkı vardır. Çocuk alacağı kararlarda serbest bırakılır ve desteklenir.

Çok Uluslu Yapı (Kozmopolit yapı)

Değişik uluslardan, ırklardan olan kimseleri bir araya getiren, barındıran, kapsayan toplum yapısı.

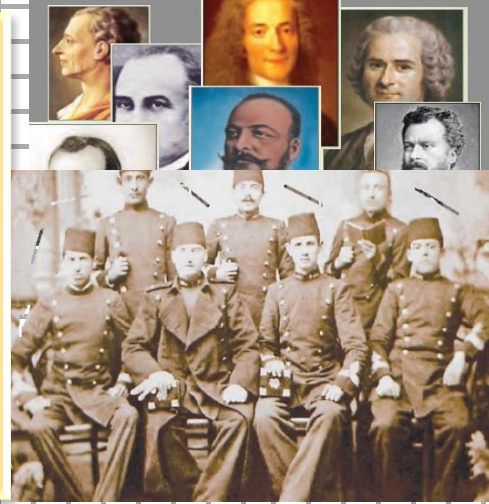
GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

8.1.3. MUSTAFA KEMAL'İN FİKİR HAYATINI ETKİLEYEN OLAYLAR VE KİŞİLER

MUSTAFA KEMAL'İN FİKİR HAYATINI ETKİLEYEN OLAYLAR VE KİŞİLER

- Aile ortamı ve doğup büyüdüğü çevre,
- Yaşadığı olaylar, savaşlar ve görev aldığı yerler,
- Okuduğu kitaplar, Yazarlar, Düşünürler.
- Eğitim ve öğretim hayatındaki olaylar ve öğretmenleri,
- Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu olumsuz durum,
- Avrupalı devletlerin Osmanlı Devleti üzerindeki emelleri **etkili olmuştur**

AİLE ORTAMI VE DOĞUP BÜYÜDÜĞÜ ÇEVRE

- ❖ Her çocuk gibi karakterinin oluşmasında aile ortamının ve büyüdüğü çevrenin etkisi büyüktür. 1881 yılında **Selanik'te** doğmuş ve **demokratik** bir aile ortamında büyümüştür.
- ❖ Selanik **Çok uluslu yapıya** sahip ve aynı **zamanda ticari faaliyetlerin** yoğun olarak yaşandığı bir liman kentiydi. Mustafa Kemal'in çocukluğunun ve gençliğinin geçtiği Selanik ve çevresi **Avrupa'daki gelişmelerden en çok etkilenen** bölgelerden biriydi. Bu nedenle farklı fikirleri yakından tanıma imkânı bulmuş **yeniliklere açık inkılapçı** bir kişilik yapısı oluşmuştur.

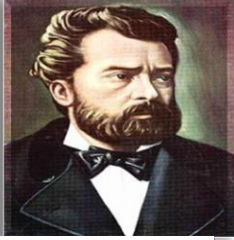
- ❖ Selanik'te çok uluslu bir yapı mevcuttur bu durum Mustafa Kemal'in **farklı fikirlere saygı** duymasına katkı sağlamıştır. Aynı zamanda azınlık ayaklanmaları ortaya çıkınca **milliyetçi** bir yapı kazanmıştır.
- ❖ Ordu merkezi olan Selanik ülkenin geleceğinden kaygı duyan aydınların toplanma merkezi haline gelmiştir. Bu durum **memleket sorunlarını yakından takip etmesini** sağlamıştır.
- ❖ Küçük yaşta babasını kaybetmesi **zorluklarla tek başına mücadele etme** kabiliyeti kazandırmıştır.

YAŞADIĞI OLAYLAR, SAVAŞLAR VE GÖREV ALDIĞI YERLER

- ❖ Fransız İhtilali'nin yaydığı **milliyetçilik** akımı Mustafa Kemal'i etkilemiştir. Kurtuluş Savaşını başlatan ana düşünce olmuştur Aynı zamanda Fransız İhtilali'nin yaydığı **hürriyet, eşitlik, adalet** gibi kavramlardan da derinden etkilenmiştir.
- ❖ Manastırda askeri öğrenci iken Türk Yunan savaşı çıkınca savaşa katılmak için okuldan kaçmıştır. Bu onun **vatansever** ve **milliyetçi** olduğunu gösterir.

- ❖ Bu savaşı kazanmamıza rağmen masa başında kötü bir anlaşma yapılması Mustafa Kemal'i üzmüş ve **diplomasinin önemini** kavramıştır.
- ❖ 31 Mart vakasında Meşrutiyete karşı olanların çıkardığı ayaklanmayı bastırmak için Hareket Ordusunda görev almıştır. Bu onun **yenilik ve halkın yönetime katılması** taraftarı olduğunu gösterir.

OKUDUĞU KİTAPLAR, YAZARLAR, DÜŞÜNÜRLER

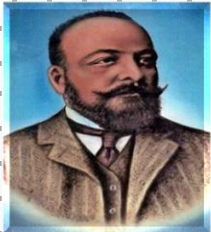
Namık Kemal

Vatan şairi olarak tanınır. Vatan ve millet kavramları üzerinde durmuştur. Mustafa Kemal'i **vatan ve millet sevgisinin oluşmasında** katkıları olmuştur.

Özellikle 1897 Osmanlı – Yunan Savaşı'nın yaşandığı yıllarda yazdığı Vatan ve millet şiirleri ile kısa zamanda büyük bir üne kavuşmuştur. **insan hakları, özgürlük ve çağdaşlık konularında** Mustafa Kemal'i etkilemiştir.

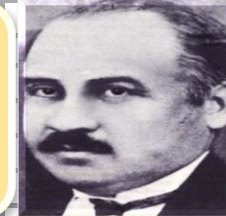
Tevfik Fikret

M. Emin Yurdakul

Eserlerinde vatan, Millet ve millî birlik gibi kavramları işlemiştir. **Özellikle millî kültür, millî birlik ve beraberliği temel alan düşünceleriyle** Mustafa Kemal'i derinden etkilemiştir

Eserlerinde Türkçülüğü ve Türk milliyetçiliğini ön plana çıkarmıştır. Mustafa Kemal'i **Türkçülük ve Türk milliyetçiliği** yönünden etkilemiştir. Atatürk'ün Fikir babasıdır.

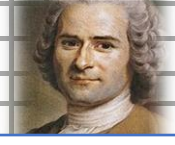
Ziya Gökalp

Montesquieu

Voltaire

J.J. Rousseau

Mustafa Kemal'i Montesquieu, Voltaire, J.J. Rousseau gibi yabancı yazarlarda etkilemiştir. Bu yazarlar **özellikle Özgürlük, eşitlik, adalet, Milli egemenlik, hukuk devleti, cumhuriyet yönetimi, yaptığı işlerde akıllı ve bilimi esas alma** gibi birçok yönden etkilemiştir.

Soru Çözdüren
Bilgim

Meşrutiyet halkın yönetime katılma olanağı bulduğu bir yeniliktir. Mustafa Kemal'in Onu savunması **ise yenilik ve halkın yönetime katılması taraftarı** olduğunu gösterir.

Türk düşünürler Mustafa Kemal'i daha çok **vatan sevgisi ve milliyetçilik** konularında etkilemiştir.

Yabancı düşünürler Düşünceleriyle Fransız İhtilali'nin oluşmasına etki etmişler ve eserlerinde **eşitlik, adalet, demokrasi, insan hakları** gibi kavramları ön plana çıkarmışlardır.

Kavram
Bilgim

Diplomasi: uluslararası ilişkiler ve bu ilişkileri düzenleyen antlaşmalar, yabancı bir ülkede ya da uluslararası toplantılarda ülkesini temsil etme eylemi ve sanatının bütünüdür.

Soru Çözdüren Bilgi

Ömer Naci **Güzel konuşma ve Edebiyat** alanında etkilemesi ilerde Mustafa kemalin iyi bir **hatip** olmasını sağlamıştır.

Mustafa Kemal'de genç yaşta milli tarih bilincinin oluşması ilerde yapacağı inkılaplara da etki etmiştir.

Kavram Bilgi

Hitabet: Güzel ve etkili konuşma sanatı.

Hatip: Bir topluluk karşısında düzgün, açık ve etkili konuşabilen kimse, söylev verme yeteneği üstün kimseye denir.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

ÖĞRETMENLERİ VE ARKADAŞLARI

Ömer Naci

Mehmet Asım
Efendi

Mustafa Kemal'i **edebiyat ve güzel konuşma (Hitabet)** alanında etkilemiştir.

Mustafa Kemal'in **edebiyattan daha çok askerliğe** yönelmesini sağlayan kişidir.

Tarih öğretmeni onda tarih bilincinin (**milli tarih bilinci**) gelişmesini sağlamıştır. Atatürk hocasından daima övgü ile bahsetmiştir. Bir konuşmasında "Tevfik Bey'e minnet borcum vardır. Bana yeni bir ufuk açtı, demiştir"

Kolağası Mehmet
Tevfik BİLGE

Onun Fransızca öğrenmesini istemiştir. Bu sayede **yabancı gazeteleri** okuyabilmiştir. Batıdaki gelişmeleri takip edebilmiştir.

Yüzbaşı Nakiyüddin
Bey

AVRUPALILARIN İÇİŞLERİMİZE KARIŞMALARI

Çok uluslu bir yapıya sahip Osmanlı devletinde Azınlık isyanları giderek artması bunu bahane eden Avrupalı devletlerin sürekli Osmanlı'nın iç işlerine karışması Mustafa Kemal'de çok uluslu bir devletin yerine **millî egemenliğe dayalı, milliyetçi, tam bağımsız, çağdaş bir** devlet kurmak fikrini güçlendirmiştir.

OSMANLI DEVLETİNİN İÇİNDE BULUNDUĞU DURUM

Atatürk, Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu **siyasal, ekonomik, askeri, sosyal ve kültürel sorunları** yakından takip etmiştir. Osmanlı Devleti;

- Çok uluslu bir yapıya sahip olduğu için **milliyetçilik isyanları** çıkmış bazı topraklarını kaybetmiş,
- Son dönemde **girdiği birçok savaşta başarısız sonuçlar** almış,
- Savaşta başarılı olsa dahi **diplomatik alanda yetersiz** kalmış,
- **Sömürgeci** devletler Osmanlı Devleti'nin **kuzey Afrika'daki topraklarını ele geçirmiş**,
- Osmanlı dış borçlarını ödeyemeyince alacaklı **devletler Duyunu Umumiye'yi (Genel Borçlar İdaresi)** kurmuştu.

Mustafa Kemal Osmanlı Devleti'nin bu **sorunlarını çözmesi için çareler aramaya** başlamıştır. Bu amaçla dünyada meydana gelen **siyasal, ekonomik, sosyal, kültürel ve bilimsel gelişmeleri araştırarak çözümler üretmiştir.**

Osmanlı'nın İçinde Bulunduğu Durum ve Özellikle Azınlık İsyanları Mustafa Kemal'in **Milliyetçi** Bir Kişilik Sahibi Olması Yönünden Etkilemiştir.

Atatürk'ün Özel Kütüphanesinde **tarih, edebiyat, askerlik, siyaset, güzel sanatlar, hukuk ve felsefe** gibi 102 başlık altında 4.289 eser yer alıyordu. Bu durum Mustafa Kemal'in **çok yönlü (Çok Cepheli)** bir kişiliğe sahip olduğunu gösterir.

8.1.4. MUSTAFA KEMAL'İN ASKERLİK HAYATI VE KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ

Soru Çözdüren
Bilgim

İLK GÖREV YERİ ŞAM'A ATANMASI (1905)

Mustafa Kemal Harp Akademisinden mezun olduktan sonra 1905 yılında staj yapmak için **İlk görev yeri olan Şam'daki 5. Ordu'ya** Kurmay Yüzbaşı olarak atandı.

Şam'da iç karışıklıklar yaşanıyordu. Devletin halk üzerindeki otoritesi zayıflamıştı. Ülke sorunlarına çözüm bulmak isteyen Mustafa Kemal Burada bulunan yakın arkadaşlarıyla **Vatan ve Hürriyet Cemiyetini** kurdu. Bu durum bize Mustafa Kemal'in **Teşkilatçı, örgütleyici, liderlik** özelliklerini gösterir

Mustafa Kemal Şam 5. Orduda subaylarla

Mustafa Kemal'in Şam'da Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurması onun **siyasi faaliyetlerde bulunduğu** göstergesidir.

Mustafa Kemal'in 31 Mart isyanını bastırmada önemli rol oynaması, **meşrutiyet taraftarı ve yenilik yanlısı ve halk egemenliğini** istediğini gösterir.

31 Mart Olayında Mustafa Kemal

31 MART OLAYI (1909) ve MUSTAFA KEMAL

Mustafa Kemal, Şam 5. Ordudan merkezi Manastır'da bulunan 3. Ordu Karargâhının Selânik şubesine atandı. Selânik'te iken **İttihat ve Terakki Cemiyetine** üye oldu. Bu Cemiyet'in çalışmaları sonucu ülkede yeniden Meşrutiyet ilan edildi. 13 Nisan 1909'da **İstanbul'da meşrutiyet karşıtı** bir ayaklanma çıktı.

31 Mart Olayı (Rumi takvime göre 31 Mart'ta gerçekleşmiştir.) adı verilen bu ayaklanmayı bastırmak ve düzeni sağlamak amacıyla **Hareket Ordusu Kurmay Başkanı** olarak isyanın bastırılmasına katkı sağladı. Bu olaydan sonra 2. Abdülhamit tahttan indirildi yerine V. Mehmet Reşat getirildi. **İttihat ve Terakki yönetime hâkim oldu.**

İttihatçıların siyasetle iç içe olmasına Mustafa Kemal karşı çıktı ve bu cemiyetten istifa etti. Mustafa Kemal, **ordu ile siyasetin birbirinden ayrı olmasını** savunmuştur. Balkan Savaşları'nda alınan yenilgiler onun bu görüşünü haklı çıkarmıştır. Bu bize **İleri görüşlülük ve Öngörü** sahibi kişilik özelliğini gösterir.

PİKARDİ MANEVRALARI (1910)

Mustafa Kemal 1910 yılında Fransa'da Picardie Tatbikatına (Manevralarına) **Osmanlı Devleti gözlemcisi** olarak katılmıştır. Mustafa Kemal bu manevralar sırasında **uçakların gelecekte savaşlardaki önemini** kavramıştır. Uçakların gelecekte önem kazanması **öngörü-ileri görüşlülüğünü** gösterir.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Trablusgarp savaşı ile ilgili harita soruları sorulabilmektedir. Bundan dolayı **haritayı iyi bilmemiz** gerekmektedir.

İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal etmesinin **nedeni tamamen korunmasız ve yeraltı kaynakları bakımından zengin** olmasıdır.

Vatan için yapılan **Gönüllülük** faaliyeti kişinin **vatansever** olduğunu gösterir.

Mustafa Kemal'in Trablusgarp savaşındaki tecrübeleri daha **sonra Kurtuluş savaşında işine** yarayacaktır.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

TRABLUSGARP SAVAŞI (1911)

İtalya 1911 yılında gelişen sanayisine hem madde bulmak için Afrika'daki son Osmanlı toprağı olan Trablusgarp'ta saldırdı.

Sömürge arayan İtalya kendisine hedef olarak neden Trablusgarp'ı seçmiş olabilir?

- Osmanlı devleti **eski gücünde** değildi.
- Osmanlı ve **denizden karadan ordu gönderebilecek** durumda değildi.
- Trablusgarp İtalya'ya **yakındı**.

Osmanlı devleti Trablusgarp'a **ordu gönderememiştir**. Mısır İngiltere'nin elinde idi. **Trablusgarp ile kara bağlantımız olmadığı** için ordumuz Trablusgarp'a geçemezdi. Osmanlı **donanması eski gücünde değildi** bu yüzden denizden de askeri gemi gönderememiştir.

Bu durumun sonucu Osmanlı Devleti, Trablusgarp halkını İtalyanlara karşı harekete geçirmek için bazı **gönüllü Türk subayları** gizlice gönderdi.

Enver paşa ve Mustafa Kemal gibi bazı gönüllü subaylar kılık değiştirerek bölgeye gitti. Mustafa Kemal "**Gazeteci Şerif**" takma adıyla Mısır üzerinden gizlice Trablusgarp'a ulaştı.

Mustafa Kemal, Trablusgarp'ta Derne ve Tobruk'ta dağınık halde bulunan yerel halkı birleştirmiş ve İtalyanları içeriye sokmamıştır. Bu durum Mustafa Kemal'in **Teşkilatçılık, Örgütleyicilik, Birleştiricilik ve Liderlik özelliğini** gösterir.

Trablusgarp savaşı Mustafa Kemal'in **Sömürgeciliğe karşı yaptığı ilk savaştır** ve savaş sonunda Binbaşı rütbesine yükselmiştir.

Mustafa Kemal Trablusgarp'ta Emir yazdırırken

UŞİ ANTLAŞMASI (1912)

Mustafa Kemal Derne ve Tobruk'ta yerel halkı İtalyanlara karşı örgütleyerek birleştirdi ve İtalyanlara karşı üstünlük sağladı. Ancak; İtalya, **Osmanlı Devleti'ni zor durumda bırakmak için;**

- ❖ Çanakkale Boğazı'na donanma göndererek abluka altına aldı,
- ❖ On İki Ada olarak bilinen bazı ege adalarını işgal etti.

I. Balkan Savaşı'nın da başlaması üzerine Osmanlı Devleti barış istemek zorunda kaldı. İtalya ile 18 Ekim 1912 Uşi Antlaşması imzalandı.

Bu antlaşmaya göre

- ❖ Trablusgarp ve çevresi İtalya'ya bırakıldı,
- ❖ On İki Ada Balkan Savaşları bitinceye kadar geçici olarak İtalya'ya bırakıldı.
- ❖ Bölge Müslümanları dini yönden Osmanlı halifesine bağlı olacak (**Bölge halkı ile Dini ve kültürel bağların korunması amaçlanmıştır**)

Uşi Antlaşmasını Anlatan Bir Çizim

Soru Çözdüren Bilgim

Balkan Savaşındaki ordu içindeki çekişme M. **Kemal'in ordu ile siyasetin ayrı olması** düşüncesinin haklı olduğunu gösterir.

1. Balkan savaşı görevi esnasında bölgeyi tanıması onun **Çanakkale Savaşlarında başarılı olmasında** etkili olacaktır.

Balkan savaşları ile ilgili harita soruları sorulabilmektedir. Bu nedenle 1. **Balkan savaşı öncesi ve sonrası 2. Balkan savaşı sonrası** haritaları bilmemiz gerekmektedir.

I. Balkan Savaşı

Rusya'nın kışkırtması ile **Yunanistan, Bulgaristan, Sırbistan ve Karadağ** balkanlardan saldırıya geçmiştir. **Mustafa Kemal Gelibolu Yarımadası'nda** Çanakkale Boğazı'nın korunmasında görev aldı. **Bu görev esnasında bölgeyi tanıması onun Çanakkale Savaşlarında başarılı olmasında etkili olacaktır.**

I. Balkan Savaşı'nda yenilmemizin en önemli sebebi **farklı siyasi partilere üye olan subaylar arasında çekişme** olmasıydı.

M. Kemal'in ordu ile siyasetin ayrı olması düşüncesinin haklı olduğunu gösterir. (İleri Görüşlülük, Öngörü)

BALKAN SAVAŞLARI (1912-1913)

I. Balkan Savaşı öncesinde Balkanlar

I. Balkan Savaşı sonrasında Balkanlar

I. Balkan Savaşı Sonucu

Osmanlı devletinin savaşı kaybetmesi ile Balkan devletleri ile 30 Mayıs 1913'te **Londra Antlaşması** imzalanmıştır. Bu antlaşmaya göre Edirne dahil balkanların büyük bölümü kaybedilmiş. Osmanlı sınırı **Kargaşadan Midye-Enez hattına** gerilemiştir. Kargaşadan **Faydalanan Arnavutluk** bağımsızlığını ilan etmiştir.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

Soru Çözdüren Bilgi

Osmanlı devleti **2. Balkan savaşı**ndan **kazançlı çıkmış** ve Edirne ve çevresini geri almıştır.

Sofya ataşeliği Mustafa kemale birçok **olumlu özellik** kanatırmıştır.

Kavram Bilgi

Ateşemiliterlik: Askeri elçilik anlamına gelir. Bir devleti başka devlette askeri olarak temsil eden diplomat.

II. Balkan Savaşı

Bulgaristan'ın fazla toprak alması üzerine Yunanistan, Romanya, Sırbistan ve Karadağ Bulgaristan'a saldırınca Osmanlı Devleti' de kaybettiği yerleri almak için Bulgaristan'a saldırmıştır. Edirne ve Kırklareli'ni geri aldı. 2. Balkan Savaşı'nda Mustafa Kemal Bolayır'da görev aldı. Edirne'nin geri alınmasında katkısı oldu.

SOFYA ASKERİ ATAŞELİĞİ (ATEŞEMİLİTERLİĞİ -ELÇİLİĞİ) (1913-1914)

Mustafa Kemal Balkan savaşlarından sonra 1913-1914 yıllarında Sofya Ataşemiliterliğine (**Askeri Elçilik**) atanmıştır:

Bu görevi sırasında;

- Avrupa devletlerinin temsilcileriyle görüşmüş (**Dış politika ve diplomasi alanında tecrübe kazanmış**)
- Bulgar Meclisinin çalışmalarını yakından izleme fırsatı bulmuş. (**Parlamentar sistemi öğrenmiş.**)
- Ayrıca bu görev sırasında bölgedeki Türklerin haklarının için çalışmalar yapmıştır. (**Millet Sevgisi, Milliyetçilik**)
- Düzenlenen kıyafet balosuna yeniçeri kıyafetiyle katılmıştır. (**Kültürüne sahip çıkma, Tarih Bilinci**)

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O

MUSTAFA KEMAL'IN BAZI KİŞİSEL ÖZELLİKLERİ

- Vatan ve millet sevgisi (**Gönüllülük, Ülke Sorunlarıyla İlgilenme, Savaşa Katılma...**)
- İdealistliği (**Hayalleri, Amacı Hedefi Olma**)
- Mantıklı ve gerçekçi oluşu (**Olmayacak İşler peşinde koşmama**)
- Sabır ve disiplin anlayışı (**İşlerinin bir sıraya ve zamana göre yapma**)
- İleri görüşlülüğü (**Olacakları Tahmin Etme, Öngörü**)
- Açık sözlülüğü (**Düşündüğünü Çekinmeden Söyleme**)
- Gerçekçiliği
- Çok yönlülüğü (**Asker, Devlet Adamı, Çok Kitap Okuyan... Gibi Farklı Özelliklere Sahip**)
- Öğreticilik yönü (**Başöğretmen Oluşu...**)
- Sanatseverliği
- Yöneticiliği
- İnsan sevgisi
- Yaratıcı düşüncesi (**Olaylara Akılcı ve Pratik Çözümler Getirmesi**)
- Liderliği (**Çevresini Etkileme Kabiliyeti Yüksek**)
- Kararlı ve mücadeleci oluşu (**Vazgeçmeyen Yaptığı İş İsrarla Olana Kadar Yapmaya Devam Eden**)
- Planlı çalışması
- İnkılâpçılığı (**Yenilikçilik**)
- Birleştirici ve bütünleştirici oluşu (**Halkı Bir Araya Getirme**)
- ....

**Soru Çözdüren
Bilgim**

Atatürk'ün Kişisel özellikleri ile ilgili soru gelme ihtimali yüksektir.

GÜVEN KARAKAYA
Gaziantep-
Şehitkamil Ömer
Seyfettin İ.H.O